

2025-05-26

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: UBN-2025-00113

Pedagogisk personal i förskola läsåret 2024/25

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden noterar informationen till protokollet.

Sammanfattning av ärendet

Av samtliga anställda som arbetar med barn (omräknat till heltidstjänster) i Nackas förskolor har 31 procent en förskollärlärolegitimation. Trots en ökning med 1 procentenhet jämfört med läsåret innan är andelen lägre än både riks- och länssnittet (43 respektive 32 procent) och varierar stort mellan såväl förskolorna som olika områden i kommunen. I 88 procent av förskolorna i Nacka är andelen anställda med förskollärlärolegitimation minst 20 procent. Det innebär att kommunens mål om att minst 95 procent av förskolorna ska nå upp till minst 20 procent förskollärare inte uppnås.

Personaltätheten mätt i antal barn per heltidstjänst är 5,4 i Nackas förskolor, vilket är en något lägre personaltäthet än snittet för riket (5,1) och länet (5,3). Jämfört med föregående år har också det genomsnittliga antalet barn per heltidstjänst i förskolorna i Nacka ökat något.

De fristående förskolorna i Nacka har fortsatt i genomsnitt en lägre andel anställda med förskollärlärolegitimation samt något högre antal barn per anställd än genomsnittet för de kommunala förskolorna i kommunen. Dock har både andelen anställda med förskollärlärolegitimation och personaltätheten ökat jämfört med föregående läsår i de fristående förskolorna.

Ärendet

I förskolan krävs en förskollärlärolegitimation för att få bedriva undervisning och kunna bli tillsvidareanställd som förskollärläro. Utöver förskollärläro får det i undervisningen i förskolan även finnas annan personal som har en sådan utbildning eller erfarenhet att barnens utveckling och lärande främjas.¹

I detta ärende redovisas tillgången till legitimerade och behöriga förskollärläro i Nackas förskolor läsåret 2024/25. Dessutom redovisas uppgifter om samtliga anställdas utbildningsbakgrund och personaltäthet. Jämförelser görs mellan kommunala och

¹ 2 kap.13–22 §§ skollagen

fristående förskolor i kommunen, länet och riket samt över tid. Redovisning sker också uppdelat på förskola. Alla uppgifter avseende anställda som redovisas i ärendet avser heltidstjänster.

All statistik som redovisas i ärendet är framtagen och publicerad av Skolverket.² Underlaget för statistiken är de uppgifter om den pedagogiska personalen som förskolorna har skickat in till Statistiska centralbyrån (SCB) och som avser situationen per den 15 oktober 2024. Därutöver grundar sig uppgifterna på Skolverkets förskollärary- och lärarlegitimationsregister³ samt SCB:s universitets- och högskoleregister och register över befolkningens utbildning⁴. Eventuella skillnader mellan uppgifter om andel anställda med förskolläraryxamen och andel anställda med förskollärarylegitimation beror på att uppgifterna om examina respektive legitimation och behörighet hämtas från olika register med olika framställningsdatum.

Undantag från legitimations- och behörighetskravet finns bland annat för lärare och förskollärare vid skolor och förskolor med waldorfpedagogisk inriktning. I Skolverkets statistik om lärare i grundskolan ingår därför inte skolor med waldorfinriktning i behörighetsstatistiken. Eftersom det inte finns något register över förskolors inriktningar har Skolverket inte någon möjlighet att på motsvarande sätt utesluta förskolor med waldorfinriktning i statistiken om personalen i förskolan. Av denna anledning är det värt att notera att en fristående förskola med waldorfinriktning i Nacka, Waldorflekskolan Stjärngull, ingår i måttet andel anställda med förskollärarylegitimation som redovisas i detta ärende. Eftersom det endast rör sig om en förskola är dock påverkan på statistiken marginell.

Enligt Skolverkets publicerade statistik saknar tre förskolor i Nacka, Amadeus förskola Boo, Järlahöjdens förskola och Storängens Montessoriförskola, anställda med förskollärarylegitimation. Utbildningsenheten har varit i kontakt med dessa förskolors rektorer. I två av fallen, Amadeus förskola Boo och Järlahöjdens förskola, uppger förskolorna att den publicerade statistiken stämmer med läget vid redovisningstillfället i oktober 2024. Huvudmannen för Amadeus förskola Boo omfördelade resurser inom organisationen strax efter redovisningstillfället, så att förskolan skulle ha en förskollärary i väntan på att en nyrekrytering av förskollärary blev klar. Andelen förskollärary följs upp under våren 2025, i samband med tillsyn. Järlahöjdens förskola startade upp sin verksamhet under höstterminen 2024 och var vid detta tillfälle i väntan på beslut om att slås ihop med Kristallens förskola, där det redan fanns ett antal legitimerade förskollärary anställda. När det gäller Storängens Montessoriförskola så har de kunnat visa för utbildningsenheten att de hade en förskollärary vid redovisningstillfället, så i deras fall har det blivit något fel när de rapporterade uppgifterna till Skolverket. Ytterligare en förskola, I Ur och Skur Upptäckarna, är bortfall i Skolverkets statistik eftersom de inte har skickat

² Se www.skolverket.se/skolutveckling/statistik

³ Uppgifterna om förskollärarylegitimation avser legitimation och behörighet utfärdad fram till och med februari 2025.

⁴ Uppgifter om utbildning från SCB:s universitets- och högskoleregister och register över befolkningens utbildning avser utbildning till och med vårterminen 2024.

in uppgifter till SCB. I bilagan till denna tjänsteskrivelse, där personalstatistiken presenteras på förskolenivå, redovisas därför inga uppgifter gällande anställda med förskollärlärolegitimation för de två sistnämnda förskolorna.

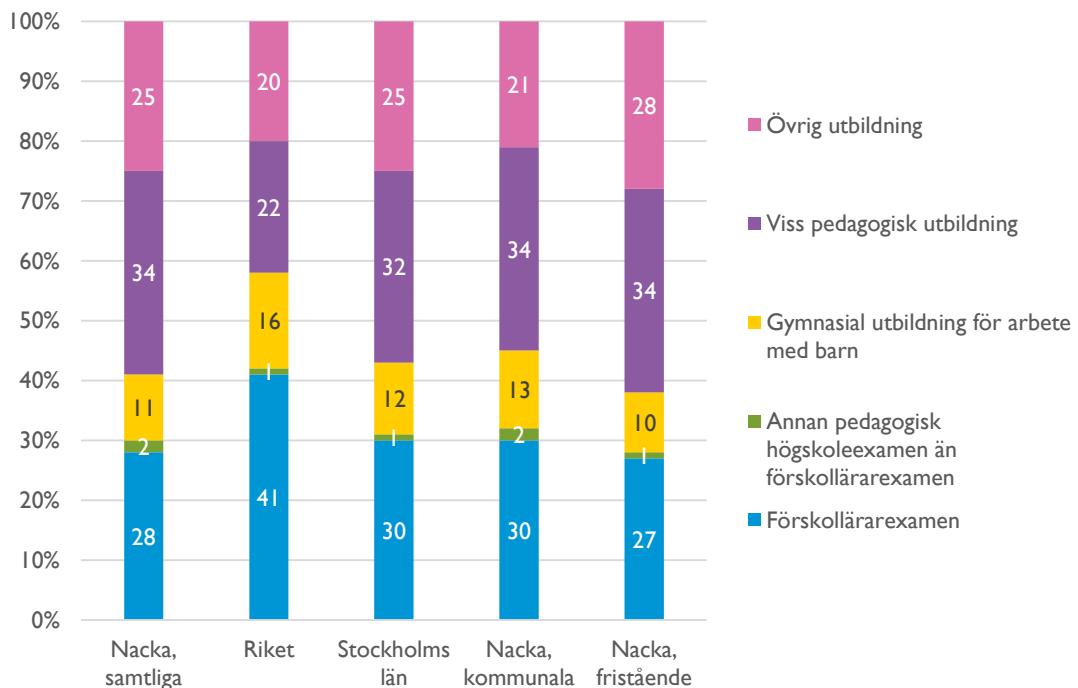
Personal i Nackas förskolor

Läsåret 2024/25 är antalet anställda i arbete med barn i Nackas 97⁵ förskolor totalt 1 098, omräknat till heltidstjänster. Av dessa arbetar 46 procent i de 37 förskolorna där kommunen är huvudman och 54 procent i de 60 förskolorna med enskild huvudman.

Personalens utbildning

I förskolan får det i undervisningen utöver förskollärare även finnas annan personal som har en sådan utbildning eller erfarenhet att barnens utveckling och lärande främjas. Läsåret 2024/25 har 28 procent av samtliga anställda i arbete med barn i Nackas förskolor en *förskollärarexamen* och 2 procent *en annan pedagogisk högskoleexamen*. Därutöver har 11 procent slutfört en *gymnasial utbildning för arbete med barn* och 34 procent en *viss pedagogisk utbildning*. I den sistnämnda kategorin ingår pedagogiska högskoleutbildningar utan examen och gymnasiala utbildningar utan slutbetyg. Andelen av de anställda med en annan utbildningsbakgrund, och som därmed tillhör kategorin *övrig utbildning*, är 25 procent. I figur 1 redovisas andelen anställda efter utbildningsbakgrund i samtliga förskolor i Nacka och uppdelat på huvudmannatyp samt i jämförelse med riket och länet.

Figur 1 Andel (%) anställda i arbete med barn (omräknat till heltidstjänster) efter utbildning läsåret 2024/25 i Nacka kommun totalt och uppdelat på huvudmannatyp. Jämförelse med riket och Stockholms län.

⁵ Uppgiften avser det faktiska antalet förskolor i Nacka kommun vid redovisningstillfället. En fristående förskola, I Ur och Skur Upptäckarna, är dock bortfall i Skolverkets statistikinsamling av personal i förskolan läsåret 2024/25 och saknas därför helt och hållet i Skolverkets publicerade statistik.

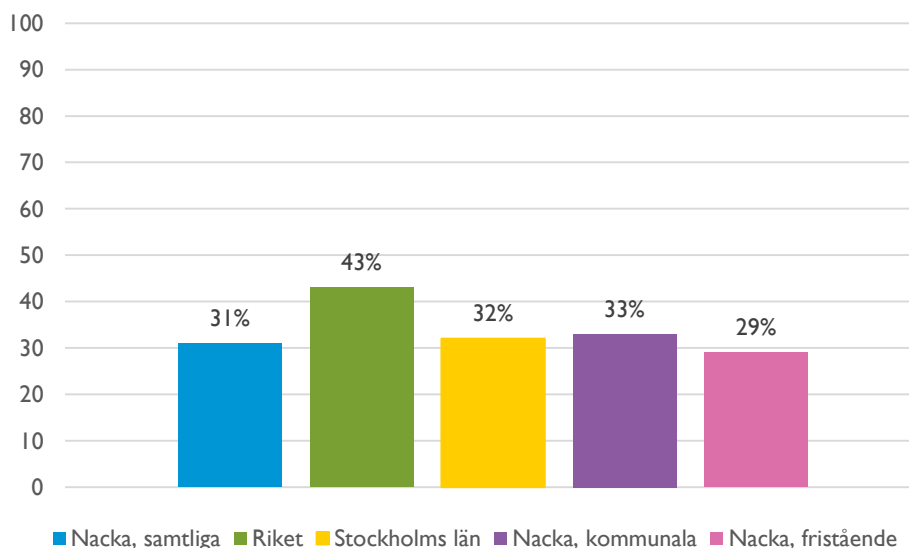
Anm.: Uppgifter om de anställdas utbildningsnivå är hämtat från SCB:s universitets- och högskoleregister och register över befolkningens utbildning och avser utbildning till och med vårterminen 2024. Med *gymnasial utbildning för arbete med barn* avses avslutade gymnasiala utbildningar inom huvudinriktningen Barn och ungdom. Här ingår även de som har genomfört motsvarande kurser inom kommunal vuxenutbildning med utfärdat examensbevis. Med *viss pedagogisk utbildning* avses oavslutade (ej examen eller slutbetyg) utbildningar med någon av ovan angivna inriktningar. *Övrig utbildning* avser andra än ovan angivna utbildningsinriktningar.

Figuren visar att fördelningen av de anställda utifrån utbildningsbakgrund i Nacka är snarlik med genomsnittet för länet. Däremot är andelen anställda med *förskollärarexamen* respektive *gymnasial utbildning för arbete med barn* betydligt större i riket än i Nackas förskolor, samtidigt som andelen anställda med *viss pedagogisk utbildning* eller *övrig utbildning* är större i Nackas förskolor i jämförelse med genomsnittet för riket. Av figuren framgår också att det finns skillnader mellan kommunala och fristående förskolor i Nacka, där de kommunala förskolorna har en högre andel anställda med *förskollärarexamen* och en lägre andel med *övrig utbildning* jämfört med de fristående förskolorna.

Anställda med förskollärarlegitimation

Av samtliga anställda som arbetar med barn i Nackas förskolor har 31 procent en förskollärarlegitimation. Som tidigare nämnts beror skillnader mellan uppgifter om andel anställda med förskollärarexamen och andel anställda med förskollärarlegitimation på att uppgifterna om examina respektive legitimation och behörighet hämtas från två olika register med olika framställningsdatum. Figur 2 visar andelen anställda som är legitimerade förskollärare i Nacka kommun totalt sett och uppdelat på huvudmannatyp samt i jämförelse med riket och Stockholms län.

Figur 2 Andel (%) anställda i arbete med barn som är legitimerade och behöriga förskollärare (omräknat till heltidstjänster) läsåret 2024/25 i Nacka kommun totalt och uppdelat på huvudmannatyp. Jämförelse med riket och Stockholms län.

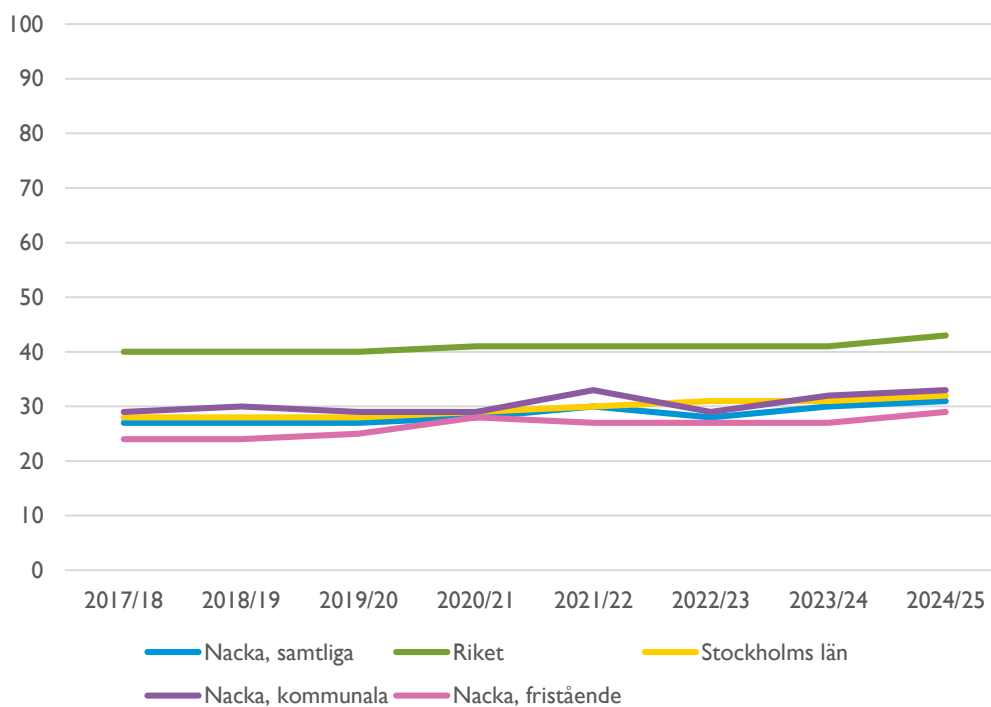

Anm.: Uppgifterna om förskollärarlegitimation avser legitimation och behörighet utfärdad fram till och med februari 2025.

Av figuren framgår att andelen anställda med förskollärlärolegitimation i Nackas förskolor är lägre än såväl motsvarande andel i riket (43 procent) som i Stockholm län (32 procent). Figuren visar också att andelen anställda med förskollärlärolegitimation skiljer sig mellan Nackas kommunala och fristående förskolor. I förskolor i kommunens egen regi är andelen anställda med förskollärlärolegitimation 33 procent medan motsvarande andel är 29 procent i förskolor med enskild huvudman. Även på riks- och länsnivå är andelen anställda som har en förskollärlärolegitimation högre i kommunala förskolor än i fristående förskolor.

I figur 3 visas utvecklingen av andelen anställda med förskollärlärolegitimation sedan läsåret 2017/18 i samtliga förskolor i Nacka kommun och uppdelat på huvudmannatyp samt i jämförelse med riket och Stockholms län.

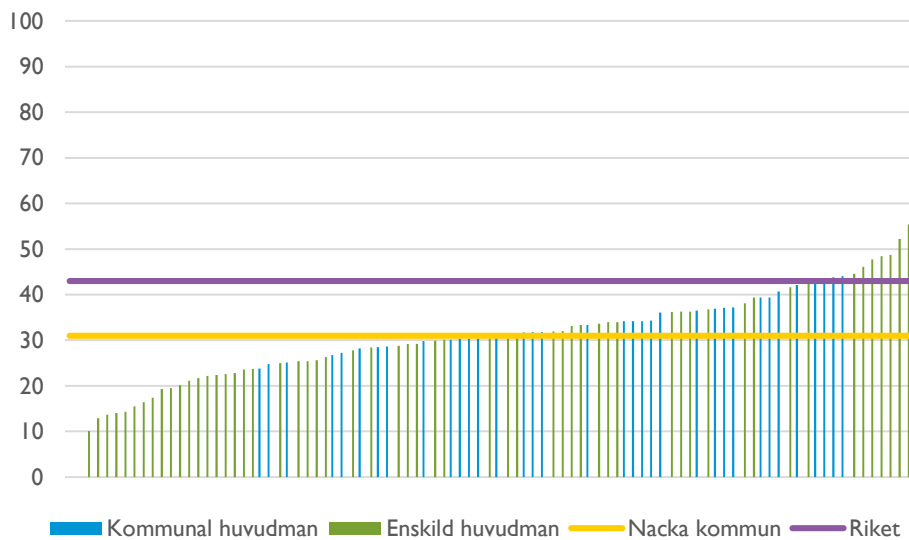
Figur 3 Andel (%) anställda i arbete med barn som är legitimerade och behöriga förskollärare (omräknat till heltidstjänster) läsåren 2017/18–2024/25 i Nacka kommun totalt och uppdelat på huvudmannatyp. Jämförelse med riket och Stockholms län.

Figuren visar att andelen anställda med förskollärlärolegitimation har ökat sedan föregående läsår i samtliga redovisningsgrupper. I såväl Nackas samtliga förskolor som i de kommunala förskolorna i kommunen är ökningen 1 procentenhet. I de fristående förskolorna i Nacka har andelen anställda med förskollärlärolegitimation ökat med 2 procentenheter. Sedan läsåret 2017/18 har andelen anställda med förskollärlärolegitimation i Nackas förskolor fluktuerat något mellan läsåren, medan ökningen har varit kontinuerlig i riket och Stockholms län.

Ett av kommunens mål för förskolan år 2025 är att minst 95 procent av alla förskolor i Nacka kommun, såväl kommunala som fristående, ska ha minst 20 procent förskollärare. Utbildningsnämnden har valt att titta på andelen som har minst 20 procent för att kunna följa upp att förskolor har en miniminivå av förskollärare. Med förskollärare avses anställda med förskollärlärolegitimation, omräknat till heltidstjänster. Figur 4 visar andelen anställda med förskollärlärolegitimation per förskola i Nacka sorterat i stigande ordning.

Figur 4 Andel (%) anställda i arbete med barn som är legitimerade och behöriga förskollärare (omräknat till heltidstjänster) per förskola i Nacka kommun, läsåret 2024/25.

Anm.: Varje streck är en förskola. Färgen visar förskolans regi. Waldorflekskolan Stjärngull ingår inte i redovisningen på grund av undantag från legitimationskravet. I Ur och Skur Upptäckarna är bortfall i Skolverkets statistikinsamling och saknas därför också i redovisningen. Därutöver ingår inte Storängens Montessoriförskola eftersom Skolverkets uppgift om noll förskollärare i denna enhet inte stämmer enligt uppgift från förskolans ledning.

Figuren visar att andelen anställda som har förskollärlärolegitimation varierar mellan 0 och 100 procent i förskolorna i Nacka kommun. Medianen är drygt 30 procent och i hälften av Nackas förskolor är andelen mellan 25 och 37 procent. Bland de fristående förskolorna är det en större spridning när det gäller andelen anställda som har förskollärlärolegitimation än bland de kommunala förskolorna. De fristående förskolorna är i majoritet både bland förskolorna med högst andel anställda som har förskollärlärolegitimation och bland de som har lägst andel anställda med förskollärlärolegitimation.

I 83 av 94 förskolor i Nacka med redovisad statistik⁶ är minst 20 procent av de anställda i arbete med barn legitimerade förskollärare. Detta motsvarar 88 procent av Nackas förskolor. Även om det är en högre andel än föregående läsår, då andelen var 82 procent, så uppnås även detta läsår inte kommunens uppsatta mål om att minst 95 procent av

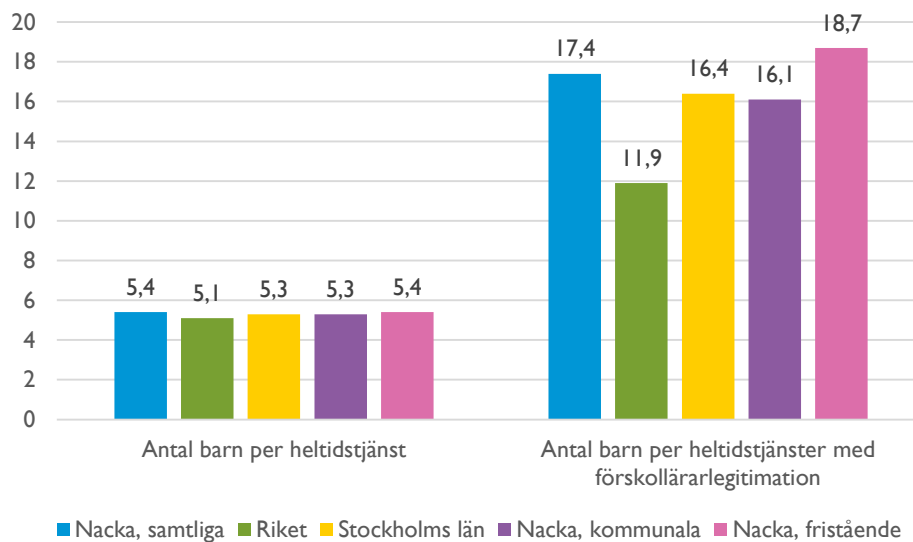
⁶ I beräkningen ingår inte Waldorflekskolan Stjärngull på grund av undantag från legitimationskravet samt i Ur och Skur Upptäckarna, som är bortfall i Skolverkets statistikinsamling. Därutöver ingår inte Storängens Montessoriförskola, eftersom Skolverkets uppgift om noll förskollärare i denna enhet inte stämmer enligt uppgift från förskolans ledning.

förskolorna ska nå upp till minst 20 procent förskollärare. Av de 11 förskolor som har en lägre andel anställda med förskollärarlegitimation än 20 procent är majoriteten, 10 stycken, fristående.

Antal barn per heltidstjänst

Personaltätheten mätt i antal barn per heltidstjänst är 5,4 i Nackas förskolor. Relaterat till heltidstjänster med förskollärarlegitimation är antalet barn betydligt högre, 17,4. Figur 5 visar antal barn per heltidstjänst respektive antal barn per heltidstjänster med förskollärarlegitimation i Nacka kommun totalt sett och uppdelat på huvudmannatyp samt i jämförelse med riket och Stockholms län.

Figur 5 Antal barn per heltidstjänst respektive antal barn per heltidstjänster med förskollärarlegitimation läsåret 2024/25 i Nacka kommun totalt och uppdelat på huvudmannatyp. Jämförelse med riket och Stockholms län.

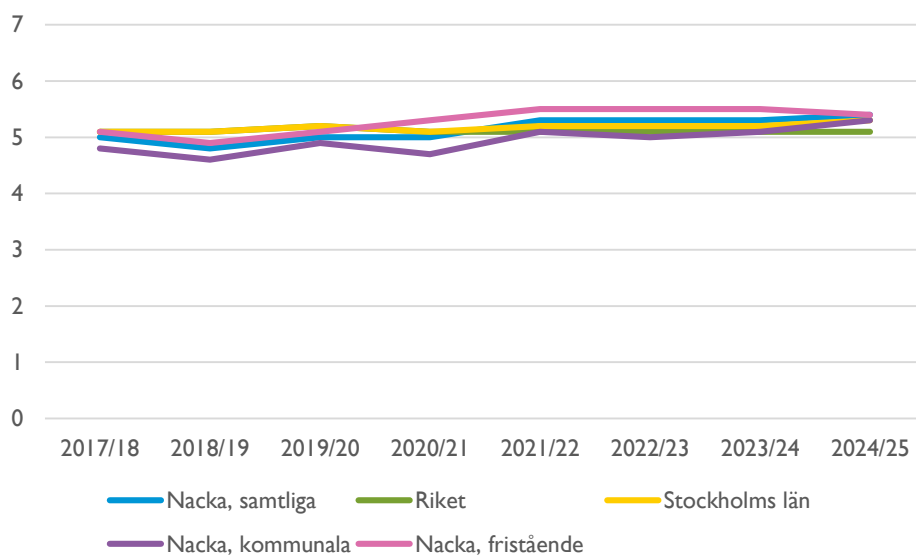

Figuren visar att antalet barn per heltidstjänst är något högre i Nackas samtliga förskolor jämfört med såväl riket som Stockholms län, där antalet barn per heltidstjänst är 5,1 respektive 5,3. Av figuren framgår det också att personaltätheten skiljer sig mellan Nackas kommunala och fristående förskolor. I Nackas förskolor i kommunens egen regi är antalet barn per heltidstjänst 5,3 medan det går 5,4 barn per heltidstjänst i Nackas fristående förskolor.

Figuren åskådliggör också att det är större skillnader mellan de olika redovisningsgrupperna när antalet barn relateras till heltidstjänster med förskollärarlegitimation. På riksnivå går det 11,9 barn per heltidstjänst med förskollärarlegitimation, vilket innebär en betydligt högre förskollärartäthet än både genomsnittet för Nacka kommun (17,4) och Stockholms län (16,4). Nackas kommunala förskolor har dock en högre förskollärartäthet (16,1) än både genomsnittet för de fristående förskolorna i kommunen (18,7) och länet som helhet.

I figur 6 visas utvecklingen av personaltätheten mätt i antal barn per heltidstjänst sedan läsåret 2017/18 i samtliga förskolor i Nacka kommun och uppdelat på huvudmannatyp samt i jämförelse med riket och Stockholms län.

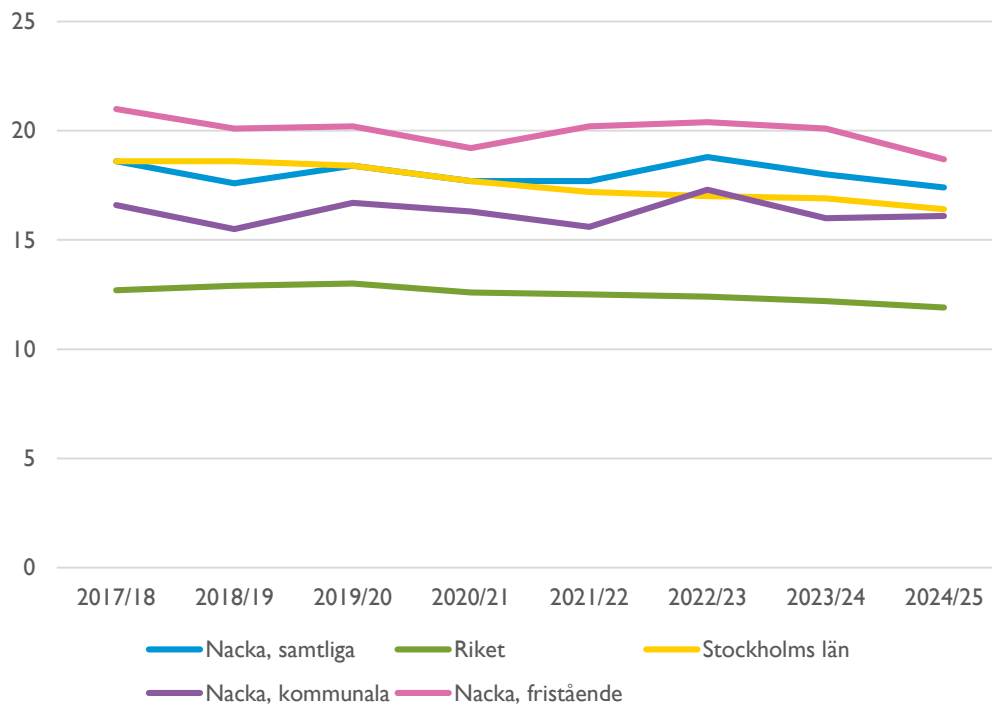
Figur 6 Antal barn per heltidstjänst läsåren 2017/18–2024/25 i Nacka kommun totalt och uppdelat på huvudmannatyp. Jämförelse med riket och Stockholms län.

Av figuren framgår det att antalet barn per heltidstjänst i både Nackas samtliga förskolor och i de kommunala förskolorna i kommunen har ökat något sedan föregående läsår. I de fristående förskolorna i Nacka har däremot antalet barn per heltidstjänst minskat något under samma tid. Över tid har dock personaltätheten minskat i såväl samtliga förskolor i Nacka som Nackas kommunala respektive fristående förskolor sedan läsåret 2017/18. På riks- och länsnivå har personaltätheten däremot varit relativt konstant under de senaste åtta läsåren.

Utvecklingen av förskollärartätheten mätt i antal barn per heltidstjänst med förskollärarlegitimation i de olika redovisningsgrupperna över tid framgår av figur 7.

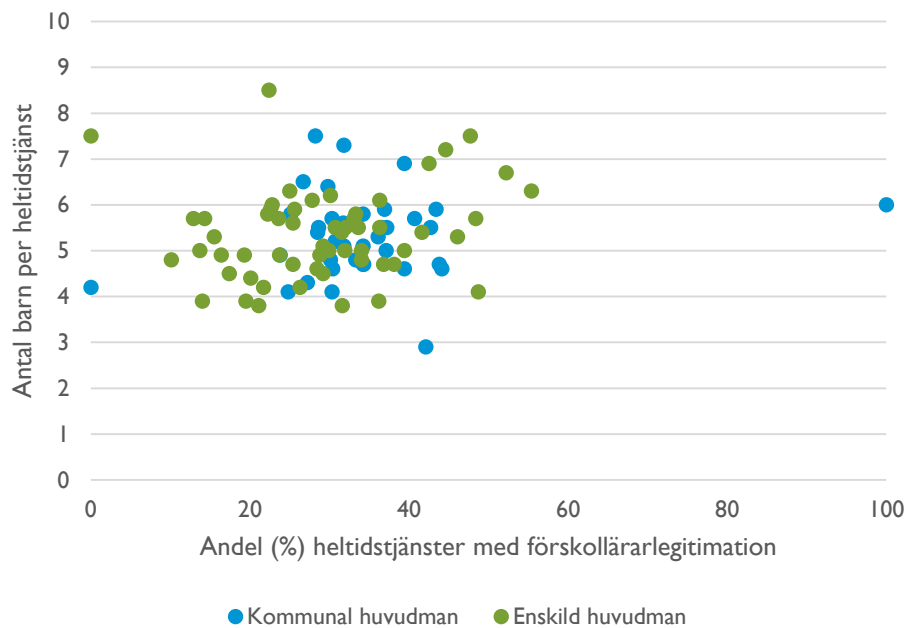
Figur 7 Antal barn per heltidstjänster med förskollärläggimination läsåren 2017/18–2024/25 i Nacka kommun totalt och uppdelat på huvudmannatyp. Jämförelse med riket och Stockholms län.

Figuren visar att antalet barn per heltidstjänster med förskollärläggimination har minskat jämfört med läsåret 2017/18 i såväl Nacka som i riket och länet. Förskollärläggiminationen i förskolorna har därmed ökat över tid, framför allt i Nackas fristående förskolor och i Stockholms län som helhet.

Personaltätheten och andelen anställda med förskollärläggimination varierar mellan Nackas förskolor. Figur 8 visar spridningen mellan förskolorna i kommunen. Antalet barn per heltidstjänst är fler ju högre upp en punkt befinner sig i figuren och andelen anställda med förskollärläggimination är högre ju längre till höger en punkt ligger.

Figur 8 Personaltäthet (antal barn per heltidstjänst) och tillgång till förskollärare (andel (%) heltidstjänster med förskollärlägarlegitimation) per förskola i Nacka kommun, läsåret 2024/25.

Anm.: Varje punkt är en förskola. Färgen visar förskolans regi. Waldorflekskolan Stjärngull ingår inte i redovisningen på grund av undantag från legitimationskravet. I Ur och Skur Upptäckarna är bortfall i Skolverkets statistikinsamling och saknas därför också i redovisningen. Därutöver ingår inte Storängens Montessoriförskola eftersom Skolverkets uppgift om noll förskollärare i denna enhet inte stämmer enligt uppgift från förskolans ledning.

Figuren visar att det inte finns något tydligt samband mellan personaltäthet och andel anställda med förskollärlägarlegitimation. Av figuren framgår det också att personaltätheten och andelen anställda med förskollärlägarlegitimation framför allt varierar stort mellan de fristående förskolorna (gröna prickar i figuren) i kommunen.

Uppgifter per område

Andelen anställda med förskollärlägarlegitimation och personaltätheten mätt i antal barn per heltidstjänst varierar också mellan olika områden i Nacka kommun. I tabell 1 redovisas personalstatistik samt uppgifter om antal förskolor och antal barn per område i kommunen.

Tabell 1 Statistik per område i Nacka kommun, läsåret 2024/25.

Område	Antal förskolor	Antal barn	Antal anställda (omräknat till heltids-tjänster)	Andel (%) anställda med förskollärläro- legitimation (omräknat till heltids-tjänster)	Antal barn per heltidstjänst
Nacka, samtliga	97	5 917	1 098	31	5,4
Boo (norra)	15	898	164	32	5,5
Boo (södra)	18	1 127	206	35	5,5
Fisksätra	4	274	62	26	4,5
Saltsjöbaden	10	561	108	26	5,2
Sicklaön (västra)	28	1 706	329	31	5,2
Sicklaön (östra)	10	614	107	28	5,8
Älta	12	737	125	33	5,9

Anm.: Avrundningsfel kan förekomma.

Tabellen visar att medan 35 respektive 33 procent av de anställda i arbete med barn i förskolorna i södra Boo och Älta har en förskollärlärolegitimation, så är motsvarande andel i Fisksätra och Saltsjöbaden 26 procent. Det framgår också att personaltätheten mätt i antal barn per heltidstjänst samtidigt är högre i förskolorna i Fisksätra jämfört med förskolorna i Älta och södra Boo, 4,5 jämfört med 5,9 respektive 5,5 barn per heltidstjänst. I förskolorna på östra Sicklaön är såväl andelen anställda med förskollärlärolegitimation som personaltätheten lägre än snittet för Nackas samtliga förskolor.

Utbildningsenhetens utredning och bedömning

I Nackas förskolor är såväl andelen av de anställda som har en förskollärlärolegitimation som personaltätheten lägre än motsvarande nivå i riket som helhet. Att barnen i förskolan har tillgång till legitimerade förskollärare är viktigt för att ge dem en likvärdig utbildning av hög kvalitet. Personaltätheten behöver vara anpassad utifrån barnens behov och förutsättningar såsom lokalernas utformning och kan därför variera. Personalstatistiken som redovisas i ärendet bidrar därför med pusselbitar för att bedöma förskolans kvalitet.

Kommunens mål för andel förskollärare är inte uppnått. Det finns ett antal förskolor med låg andel förskollärare, vilket behöver uppmärksammas särskilt. Statistiken om personalen är ett viktigt underlag i de kvalitetssamtal som utbildningsenheten genomför med rektorer nu. Utbildningsenheten följer upp kvaliteten i förskolan på olika sätt och ansvarar även för att genom tillsyn och insyn granska att grundläggande kvalitetskrav uppfylls, exempelvis att det finns tillgång till förskollärare i alla verksamheter. Uppgifter om andelen av de anställda som är legitimerade förskollärare redovisas i Jämföraren som ett underlag för vårdnadshavares val av förskola.

Ekonomiska konsekvenser

Ärendet innehåller inga beslut med ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Tillgången till legitimerade och behöriga förskollärare är en viktig förutsättning för god kvalitet i undervisningen i förskolan. Att följa upp tillgången till förskollärare i alla verksamheter är en reguljär del av utbildningsnämndens kvalitetssystem. Ärendet innehåller dock inga beslut med konsekvenser för barn.

Konsekvenser för klimat och miljö

Ärendet innehåller inga beslut med konsekvenser för klimat och miljö.

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse daterad den 26 maj 2025

Bilaga 1. Personalstatistik per förskola läsåret 2024/25

Carina Legerius
Enhetschef
Utbildningsenheten

Nina Beer
Utbildningsexpert
Utbildningsenheten

Beslutet ska skickas till:

- -